

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	ZŠ s MŠ Rabčice 194, 029 45 Rabčice
4. Názov projektu	Gramotností pre život
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T319
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti – prierezové témy
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Veronika Vojtašáková
8. Školský polrok	1.9.2021-31.01.2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	http://www.zsrabcice.sk/hlavna-stranka/informacny-servis-skoly/pedagogicke-kluby-s-vystupmi-spravy/

10.

Úvod

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti – prierezové témy je vytvorený pedagogickými zamestnancami, ktorí zastupujú vzdelávacie oblasti: Jazyk a komunikácia, Človek a príroda, Človek a hodnoty, Človek a svet práce, Matematika a práca s informáciami.

Aktivity prebiehali od septembra 1.9. 2021 do 31.1 2022

Spôsob organizácie: stretnutia 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: s výstupom (každý školský polrok).

Zameranie pedagogického klubu:

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj čitateľskej gramotnosti v rámci každej zo vzdelávacích oblastí, ako prierezovej témy. Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie čitateľskej gramotnosti u žiakov a zlepšenie výsledkov žiakov v medzinárodnom testovaní PISA, v Testovaní 9 a Testovaní 5.

Činnosť pedagogického klubu sa sústreďí na to, ako zlepšiť výsledky medzinárodných meraní PISA a na možné spôsoby /cesty pre ich zlepšenie, na implementovanie medzi-predmetových vzťahov vo vzdelávacom procese, na identifikovanie problémov vo vzdelávaní a možné spôsoby ich riešenia, výmenu skúseností s aplikovaním nových progresívnych metód a foriem práce, výmenu skúseností s využívaním didaktických postupov a metód orientovaných na rozvoj kľúčových kompetencií

žiakov, výmena skúseností s využívaním nových progresívnych a moderných nástrojov na prevenciu závislostí, rasizmu, násilia a iných foriem/ druhov extrémneho správania (aktivity na posilnenie formovania správnych životných postojov mladých ľudí).

Systematickým rozvíjaním čitateľskej gramotnosti u žiakov dosiahneme elimináciu deficitných kognitívnych funkcií. Kognitívne funkcie sú v priamom vzťahu so schopnosťou žiaka byť úspešný v rôznych formách testovania a medzinárodného porovnávania vedomostí.

Ďalšie činnosti realizované v rámci pedagogického klubu:

- Tvorba Best Practice,
- Prieskumno-analytická a tvorivá činnosť týkajúca sa výchovy a vzdelávania a vedúca k zlepšeniu a identifikácii OPS,
- Výmena skúseností pri využívaní moderných vyučovacích postupov,
- Výmena skúseností v oblasti medzi-predmetových vzťahov,
- Tvorba inovatívnych materiálov za každú zo vzdelávacích oblastí,

Diskusné posedenia k preštudovanej odbornej literatúre.

Stručná anotácia

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti – prierezové témy sa zaoberal nasledujúcimi témami:

Implementácia metódy premostenia v rámci vzdelávacích oblastí, ako medzinárodne uznávanej metódy k zvýšeniu úrovne kľúčových kompetencií žiakov, výmena skúseností s touto metódou, didaktický prístup OMC – obsah, myšlienky a činnosti. Zaoberali sme sa tiež metódou kľúčovej myšlienky a jej aplikáciám naprieč vzdelávacím oblastiam. Nechýbali ukážky dobrej praxe a výmena OPS.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, zvyšovanie úrovne kľúčovej kompetencie, inovatívne metódy, organizačné formy, zdieľanie skúseností.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Čitateľská gramotnosť sa považuje za bazálnu gramotnosť, ktorej úroveň výrazne ovplyvňuje ďalšie gramotnosti, a teda má jednoznačný vplyv na úroveň vzdelávacích výstupov každého žiaka. Podporiť rozvoj čitateľskej gramotnosti môžeme týmito spôsobmi:

- modernými aktivizujúcimi metódami, pri ktorých prejavuje žiak učebnú aktivitu, je motivovaný pracovať samostatne, alebo v tíme, kooperovať a niesť zodpovednosť za získané výsledky.
- modernými vyučovacimi stratégiami – napr. kooperatívne vyučovanie,
- didaktickými prístupmi, v ktorých je pozícia učiteľa označená pojmami: facilitátor, mentor alebo sprievodca.

Počas zasadnutí nášho klubu sme diskutovali o uvedených možnostiach a vymieňali sme si skúsenosti z edukácie.

Jadro:**Popis témy/problém**

Čitateľská gramotnosť predstavuje schopnosť identifikovať, pochopiť, vyjadrovať, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými, a to primerane a tvorivo. Rozvoj gramotnosti tvorí základ pre ďalšie vzdelávanie a ďalšiu jazykovú interakciu. V závislosti od kontextu sa gramotnosť môže rozvíjať v materinskom jazyku, jazyku výučby a/alebo úradnom jazyku danej krajiny alebo regiónu.

Je dôležité, aby schopnosť rozumieť a vedieť používať písaný text, posúdiť jeho význam a zapájať sa prostredníctvom písaného textu do spoločenského života, dosahovať ciele a rozvíjať svoje schopnosti a osobné predpoklady bola samozrejmosťou pre každého žiaka. Netreba zabudnúť aj na súvislosť digitálnej a čitateľskej gramotnosti, nakoľko čítanie digitálnych textov z obrazovky sa považuje za súčasť tejto schopnosti, lebo vyplýva z masového rozšírenia tohto spôsobu vytvárania, získavania a ukladania textov. Digitálne texty sú texty ukladané ako digitálne informácie a sú prístupné prostredníctvom obrazoviek rôznych zariadení, ako napríklad počítače, čítačky kníh alebo smartfóny. Digitálne texty majú viacero znakov, ktorými sa odlišujú od tlačených textov. Okrem toho, že sú zobrazované na obrazovkách, majú hypertextové prepojenia na iné dokumenty, zvláštne prostriedky na navigáciu (ovládacie lišty, menu) a sú interaktívne. Považujeme za potrebné uvedenou témou sa zaoberať, nakoľko problém vidíme hlavne v tom, že primeranú a vyššiu úroveň čitateľskej gramotnosti by mal disponovať každý žiak.

Záver:**Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov**

Na základe diskusie, výmeny dobrej praxe a OPS môže konštatovať, že sa zvýšila úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov, a to hlavne v týchto súvislostiach:

- znalosť čítania a písania
- dostatočné chápanie písomných informácií (čítanie s porozumením),
- vedomosti o slovnej zásobe, používanej gramatike a jazykových funkciách,
- rozlišovať hlavné typy verbálnej interakcie, škály literárnych a neliterárnych textov,
- rozlišovať hlavné charakteristiky rôznych jazykových štýlov a registrov,
- zručnosti v ústnej a písomnej komunikácii v rozličných situáciách,
- používanie rôznych typov zdrojov, práca s informáciami (vyhľadávanie, zhromažďovanie a spracúvanie informácií),

- používanie pomôcok formulovať a vyjadrovať sa,
- prejavy ústnej a písomnej argumentácia primeranej k danému kontextu
- schopnosť viesť kritický a konštruktívny dialóg,
- zmysel pre estetické kvality,
- záujem o interakciu s ostatnými ľuďmi,
- uvedomovanie si vplyvu jazykového vyjadrenia na ostatných.

Ukážky odborných pedagogických skúseností, ako aj dobrú prax sme zverejňovali v jednotlivých správach o činnosti pedagogického klubu.

Pracovali sme s odbornou literatúrou a zaujali nás príklady dobrej praxe z Belgicka, s aplikáciou inovatívnych metód, ako je napríklad spôsob implementácie metódy premostenia prostredníctvom prístupu “Čítaj a píš”, ktorý si kladie za cieľ:

- zvyšovať povedomie o problematike gramotnosti, zaoberať sa jej príčinami a hľadať riešenia,
- podporovať právo na kvalitné vzdelávanie v oblasti gramotnosti,
- rozvíjať gramotnosť na podporu spoločenských zmien smerujúcich k rovnosti. Nevyhnutnosťou zvyšovania digitálnych zručností sa zaoberá “Čítaj a píš” (vo francúzskom jazyku Lire et écrire) vo svojej kampani „Les oubliés du numérique“ („Zaostávajúci za digitálnou transformáciou“). Kampani si kladie za cieľ zvýšiť povedomie širokej verejnosti o problémoch, ktorým mladí ľudia čelia v každodennom živote, najmä od začiatku pandémie COVID-19. Bolo vytvorených deväť vzdelávacích balíčkov „Bienvenue en Belgique“ založených na interkultúrnej pedagogike. Cieľom je zvýšiť kritické a analytické myslenie a podporiť aktívnu účasť.

„Comprendre et parler“ (Pochopte a hovorte) je metodika vyvinutá na výučbu hovoreného slova a tiež cudzieho jazyka zameraná na porozumenie a slovné vyjadrenie bez toho, aby sa zaoberala čítaním a písaním. Metodika umožňuje učiacim sa postupovať podľa štruktúrovaných postupov, uskutočňovať sebahodnotenie, okrem iného využívať zvukové a vizuálne médiá. Je navrhnutá tak, aby podporovala aktívne zapojenie účastníkov. Uvedené prístupy a kampane považujeme za ďalšiu inšpiráciu pre budúcnosť rozvoja čitateľskej gramotnosti.

Zaoberali sme sa 3 aspektmi čitateľskej gramotnosti:

1. procesy porozumenia

- vyhľadávanie určitých informácií
- vyvodzovanie záverov
- interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií
- hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov

2. ciele čítania

- čítanie pre literárny zážitok / fiktívny hrdina, udalosť, prostredie/
- čítanie pre získavanie a využívanie informácií. /aspekty reálneho sveta/

3. čitateľské zvyklosti a postoje /podporujú celoživotné vzdelávanie/

Rozšírili sme časový rozsah k aktivitám na rozvoj čitateľskej gramotnosti :

- hlasné čítanie, aj v rámci ďalších vzdelávacích oblastí,
- tiché čítanie – pri samostatnej práci s textom,
- vzájomné čítanie / v dvojiciach, v skupine/
- odpovede na otázky k textu
- tvorba otázok k textu / ak vie o čom čítal, vie vytvárať otázky/
- rozprávať jeden druhému o prečítanom
- napísať krátku vlastnú reakciu
- dramatizácia a jej prierezová implementácia.
- vo vyššej miere sme implementovali komplexné úlohy. Charakteristickou črtou komplexných úloh je dlhší úvodný text, ktorý môže mať rôzny charakter, či už je to článok z novín, etiketa, informačný leták, v podstate by to mal byť text, s akým sa žiaci stretávajú v bežnom živote s formou, či už súvislého alebo menej kompaktného textu, ktorý môže obsahovať rôzne tabuľky, grafy, obrázky, ... Pri riešení otázok resp. čiastkových úloh, ktoré nasledujú po úvodnom texte a bývajú rozličného typu, je úlohou žiakov prečítať a pochopiť tento text a pomocou neho nájsť odpovede na čiastkové úlohy. Pri riešení týchto úloh žiaci uplatňujú zručnosti čitateľskej gramotnosti. V súčasnosti je čitateľská gramotnosť považovaná za kľúčovú kompetenciu, ktorá ovplyvňuje nielen úroveň čítania, ale aj úroveň a možnosti vzdelávania žiakov i dospelých vo všetkých vyučovacích predmetoch a rozličných oblastiach ďalšieho vzdelávania .Domnievame sa, že čitateľská gramotnosť je nutný predpoklad k rozvíjaniu prírodovednej gramotnosti, teda využívania prírodovedných poznatkov, ale aj ostatných vedeckých obsahov premietnutých v ďalších vyučovacích predmetoch.

Odporúčame aj naďalej sa zaoberať možnosťami zvýšenia úrovne čitateľskej gramotnosti počas zasadnutí predmetových komisií, prípadne členov jednotlivých vzdelávacích oblastí. Považujeme to za veľmi dôležité aj na pozadí prebiehajúcej kurikulárnej reformy základného vzdelávania.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Veronika Vojtašáková
12. Dátum	31.1.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Viera Baláková
15. Dátum	31.1.2022
16. Podpis	

Pokyny k vyplneniu Písomného výstupu pedagogického klubu:

Písomný výstup zahrňuje napr. osvedčenú pedagogickú prax, analýzu s odporúčaniami, správu s odporúčaniami. Vypracováva sa jeden písomný výstup za polrok.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – riadok bude vyplnený v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa celý názov klubu
7. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
8. V riadku Školský polrok - výber z dvoch možností – vypracuje sa za každý polrok zvlášť
  - september RRRR – január RRRR
  - február RRRR – jún RRRR
9. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je písomný výstup zverejnený
10. V tabuľkách Úvod, Jadro a Záver sa popíše výstup v požadovanej štruktúre
11. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby/osôb (členov klubu), ktorá písomný výstup vypracovala
12. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania písomného výstupu
13. V riadku Podpis – osoba/osoby, ktorá písomný výstup vypracovala sa vlastnoručne podpíše
14. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá písomný výstup schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia písomného výstupu
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá písomný výstup schválila sa vlastnoručne podpíše.